

MAGYAR KURIR.

Nr. 22.

Indult Bétsből, Kedden, September' 14-dikén, 1830.

B é t s.

A' Felsőleges Tsászár Fels. Ferdinánd Fő Hertzeget és Korona örökös Sz. István Magyar Király Rendje Nagy Keresztes vitézvé méltóztatott ki nevezni.

Ő Ts. K. Felsőleges méltóztatott Nagy Méltóságú Revisnyei Gróf Reviczky Adám Magyar Kir. Udvari Cancellarius, és Nagy Mélt. Gróf Cziráky Antal Ország Bírāja Ő Excellentiájokat Sz. István Magyar Király Rendje Nagykeresztjével kegyelmesen megtisztelni.

Ő Ts. K. Felsőleges méltóztatott Méltos. Vajai Vay Ábrahám Ts. K. Kamarás Urat Beregh Vármegyének Fő Ispányi Administratorát Magyar Grófi rangra kegyelmesen emelni.

B e l g a O r s z á g.

Hága Sept. 1 napj. Az Igazgatószékhez Aug. 27-kén éjjel jött a' Brüsszeli történetekről a' tudósítás. A' Ministerek egyszeriben öszvegyültek, és a' Királynak személyes előlülése alatt tanácskoztak. Az Oraniai Hertzeg és Fridrik Hertzeg jelen voltak a' tanácskozásban. Aug. 28 kán újabb tudósítások érkezvén Brüsszelből, újra Kabinétgyűlést tartatott, mellynek végével az Oraniai Hertzeg, Fridrik Hgnek társágában, elutazott a' déli tartományok felé. Az éjszaki (Hollandiai) Megyékben

fekvő katonaságnak nagy része parantsolatot kapott, hogy ugyanoda induljon. A' 9-dik vasas Regement Harlemből, a' Lántsás Regement Utrechtből, és a' Hágában fekvő Granatérosok és lovasok már útban is vannak; a' Brabantban lévő gyalogság hasonlóképpen. „Mire való — azt kerdi itt a' Nemetalföldi Courier — ennek a' fenyegető fegyveres erőnek megindítása? A' Brüsszeli polgárság nem enged katonaságot jöni bé a' városba. Vagy, úgy akarnak jöni mint ellenség? Az nem egyéb lenne had-izenetnél, mellynek következei felszámíthatatlanok lennének.“ — Aug. 31-kén a' Király audientziát adott a' Brüsszelből jött Követségnek. A' Követek délben 12 órakor mentek fel a' Királyi Palotába, és 2 órakor tértek onnet vissza. A' Lüttichi Követséget hasonlóan audientziára botsátotta Ő Fge. — A' Szombati Ministergyűlés, melly a' mint odafeljebb említettük Ő Fgének személyes Elölülése alatt tanácskozott, estvéli 8 órától fogva másnap délutáni 1 óráig tartott. — Egy Kir. Végez Aug. 28-karól mindazokat, kik a' Nemzeti katonaságból engedelemmel otthon vannak, külömbség nélkül vissza parantsolja, hogy a' közelgető Őszi gyakorlásokban jelen légyenek.

Az a' Felírás, mellyet a' Brüsszeli Követség a' Királyhoz vitt, így hangzik: „Sire! Az Alólírttak, Fged-

nek tisztelő és hív jobbagyai, azon néhez környülállásokban, mellyekben Brüsszel és az Országnak más városai vagynak, bátorzkodnak polgárjaik között ööt Felsőgedhez elküldeni, Báró Hoogtvorst, Gróf Merode, Gendebien, Secus és Palmaert Urakat, megbízván őket, hogy Fgednek terjeszszék elő, hogy a' (Brüsszeli) jó lakosok Fgednek betsületét és a' közönséges hálát-soha, egy hasonló Krizisben is inkább meg nem érdemlették, mint ez úttal. Ők három nap alatt, erős bátorságok által letsilapították a' legfenyegetődzőbb zendülest, és határt vetettek a' háborgó zürzavaroknak. De — nem titkolhatják el Fged előtt, hogy az elégedettség mély gyökereket vert; mindenütt érzik annak a' kárhozatos Systemának következesit, mellyet a' Ministerek követnek, kik kívánságainkal és szükségainkal nem gondolnak. A' Brüsszeli polgároknak, noha ők ma Urai a' békételességnek, nints a' felölsemmi zálogok, hogy, ha a' Nemzet meg nem elégítettik, ők magok fázadozásainak áldozatává nem lesznek. Esedeznek annakokáért Fged előtt, hogy szavokat halgassa meg, és igazságos panaszszáiknak vessen véget. Tellyesek lévén bizodalommal Fgednek jóságába és igazságába, Polgártársaiat nem más tizéblől küldötték ki Fgedhez, hanem hogy vegyék azt az édes bizonyosságot, hogy ama roszzsak, mellyek felöl ők panaszkodnak, azzal a' hamarsággal meg orvosoltatnak, mellyel Fgednek megjelentetnek. Az Alólírtak megvagnak róla gyözödvé, hogy e' kívánatos tizélra vivó legjobb eszközök között egyik, a' General-Statusoknak hirtelen öszvegyüjtése volna. Brüsszel Aug. 28-kán 1830 (Itt következnek a' Brüsszeli előkelő lakosoknak alólírásai).“

Brüsszel Sept. 1 napj. Az Orániai Hertzeg és Fridrik Hertzeg

Antverpiában Aug. 30-kán egy Nyilatkoztatást bocsátottak ki, mellyben jelentik, hogy ők ama városba a' Királytól küldetve, segíteni akarják azt a' Jót, melly az Országnak egyik (t. i. a' déli) részében végrehajthatatik. E' végre egy rendkívül való Biztosságot neveztek ki, mellynek tagjai: Generalis Chassé, Antverpia tartománynak Kormányozója és a' hasonló nevű városnak Polgármestere. Egyébaránt e' Nyilatkoztatásban semmi ítélet nintsen a' Belgiumi történetekről, sem meg nem mondatik; mit kellessék ama rendkívül való Biztosságnak tselekedni. — Az Orániai Hertzeg tegnap elküldötte Adjutánsát ide Brüsszelbe egy levéllel, mellyben a' Polgárigárdának fővezérét Báró Hoogtvorst Urat magához meghívja, hogy a' békételességnek letsilapítása felöl véle értekezhessék. Hoogtvorst Úr el is ment, Vandersmissen, Hotton, Vanderbusch Rouppe, és Weyer Urakkal egyetemben, Vilvordeba, a' Kir. Hertzegeknek fő hadi szállására, a' honnét estve 5 óra tájban érkezett vissza. Ugyan azon pillantásban híre futamodott, hogy a' Kir. Hertzegek katonasággal akarnak a' városba bejöni, és a' Polgárságtól a' Brabanti zászlóknak és pánlikáknak letételét kívánják. Midőn ez a' hír 7 óra tájban meglehetősen megbizonyosodnék — jóllehet a' Kir. Hertzegektől hozott válasz forma szerént kihirdetve még nem volna — omlott a' nép a' Lacken nevű kapuhoz, hogy a' katonaság bėjövetelének gátlására előkészületeket tegyen. Mindenütt a' Lackeni kaputól fogva a' Namuri kapuig, BARRIKÁDÁK *) állitattak; az útszaköveit fel-

*) Barricade, így neveztetik valamelly szoroságnak vagy szűkhelynek elrekesztése, gerendákkal, szekerekkel, kövekkel s a. t. keresztül rakása.

szedték, a' Sétáló helyeken a' fákat levagdalták, hogy a' városba vivő minden bójárokat 's kapukat bétsínáljanak. Ez a' munka egész éjjel tartott, és most reggel mindenütt látja az ember az erősségeket és sántzokat. — Tegnap estve az idő 10 óra tájban volt, midőn a' városháza áltánjáról a' Kir. Hertzegektől hozott Nyilatkoztatás a' népnek felolvastott: „Megmondhatják a' Brüsszeli derék polgárságnak, hogy a' Hertzegek e' Királyi Fő városnak kapui előtt vagynak, és mindazoknak, kik hozzájuk jöni akarnak, karokat nyitnak. Ők hajlandók a' városba bé menni környülvéetve ugyan ezen polgárságtól, és kísértetve a' katonaságtól, melly arra való, hogy az elsőbbit (a' polgárságot) a' felvigyázatnak fáradságos szolgálatjától megkönnyebítse, minekutánna ama zászlók és színek, mellyek nem törvényesek, letétettek, és azok a' (Királyi) jegyek, mellyeket egy félre tévelyedett sokaság levett, ismét helyre állittattak. (Aláírás) Vilhelm Oraniai Hertzeg, Fridrik Német Alföldi Kir. Hertzeg.“ — Ebben a' nyilatkoztatásban azok a' helyek, hol a' katonaságnak bejövételéről, és a' zászlóknak letételéről vagyonszó, nagy bosszankodással fogadtattak. Annak jelentése, hogy egy új Küldöttség mégyen a' Hertzeghez, a' népet nem volt elégséges rea birni, hogy nyugodtan oszoljon haza; és az erősségeknek tsinálásában, a' városba vivő útaknak elrekesztésében, egész éjtszaka szüntelen dolgozott. Ez a' második Kiküldöttség, melly Secus, Vandersmissen, Hertzeg Ligne, Delfosse és Teichman Urakból állott, estve 7 órakor méne ki Brüsszelből Vilvordéba, és éjfél tájban tért vissza, a' midőn már lajtorjákon kellett a' Kiküldött Uraknak felhágni azokra a' BARRIKADÁKRA, mellyek távollétek alatt rakattattak. Ma jókor reggel kihir-

dettetett a' Nyilatkoztatás, mellyet e' második Deputatio a' Hertzegtől nyert: „Ő Kir. Mga, az Oraniai Hertzeg, tsupán Stabjától kísértetve, katonák nélkül el fog ma jöni a' városba. Kéri a' polgári gárdát, menjen ki elebe. A' Kiküldöttek kezességet vállallak Ő Hertzegsége személyének batorságáról, valamint arról is, hogy szabadságában áll vagy a' városba bejöni a' Polgári gárdával, vagy viszatérni, ha nékie tetszenék.“ — Azt mondják, hogy ez a' másodszeri Követség eleinte igen hidegen fogadtatott Vilvordéban. A' Hertzegek nem mutatták magokat hajlandóknak engedni. A' beszélgetés igen tüzesen ment. Minden Követek megszóllaltak egymás után, hogy a' Hertzeggel a' Brüsszeli népnek valódi kívánságait megértessék. A' Hertzegnek nem akartak engedni, de utoljára mégis egy titkos beszélgetés után Fridrik Hertzeg és Gobbelschroy (Minister) között, tsakugyan megegyezett benne az Oraniai Hertzeg, hogy ama feljebbi Nyilatkoztatásban foglaltatott Választ adja. — Ebben a' pillantásban (2 órakor) jó Ő Kir. Mga az Oraniai Hertzeg, Gobbelschroy Urtól és egy Adjutánsától kísértetve, a' városba, és egyenesen a' városháza felé mégyen.

N é m e t O r s z á g.

Hamburgból Sept. 4 dikén. Itt egynehány nap oltá estvénként lázzadások történtek, de a' mellyeknek, a' mint minden környülállások mutatják, sem meghatározott előre készített plánuma, sem politikai tzélja nints. Az itteni Magistratus azonban tzélerányosnak találta, a' történetek tekintetéből, hogy több parantsolatokat ragasztasson ki. Egy ezek közül megújítja a' lázzadásokról szöllő régi törvényeket; egy másik azt paran-

tsolja, hogy további rendelésig, minden vendégfogadók bezárattassanak estvéli 7 órakor, 's ezen órától kezdve minden polgárok és hozzájuk tartozóik, a' menyire csak lehet otthon legyenek és lakásaikban maradjanak. Egyébaránt a' polgári katonaság fegyverben van, hogy új zabolatlanságok ne történhessenek.

A' mint egy levelezője az Augsburgeri Közönséges Ujságnak írja Hamburgból Sept. 1-ső napján, az első felzendülés Aug. 31-dikén este kezdődött, a' midőn egy útszában, némelly öszvereglett ifjú emberek, a' nélkül, hogy arra legkissebb okott adtak volna a' Zsidók, ezeket nagy lárma indítással megtámadták és velek rútvál bányán onnan elhajtották. Ugyan ezt követte el a' Zsidókkal más útszában egy más tzimborás fellázadott csoport, melly nem csak a' Zsidókat üzte széllyel, hanem más zabolatlanságot is tett.

Spanyol Ország.

Madrid Aug. 25 kán. Az Igazgatóság elvégezte, hogy Lajos-Filipet Frantzia Királynak minden tétovázás nélkül elismerje. A' Frantzia Országi határszélek felé már gyülekező Selegekhez parantsolat ment, hogy térjenek vissza az Ország belsejébe. — A' Kikötőkbeli tiszteknek meghagyattatott, hogy a' hármasszínű zászlóval érkező Frantzia hajók a' Spanyol Kikötőkbe szabadon békotsáttassanak.

Nagy Britannia.

London Sept. 2-dikán. A' Király és a' Királyné Aug. 30-kán Windsorból elútaztak Brightonba, a' hová midőn Ö Fgek megérkeznének, a' városiakon kívül több mint 20,000 idegenek gyűltek ki fogadásokra. A' nép a' lovakat ki

akarta a' kotsiból fogni, és maga akarta diadalmi pompával a' kotsit a' városba bévonni; az embereket nagy bajjal lehet ezen tzeljoknak végbevitelétől el tartóztatni. — A' Brightoniak egy odavaló Ujságlevélnek (a' Quardiannal) Kiadóját, ki a' Királynak minapi Brightonban mulatásáról illetlen kifejezésekkel szóllott, azzal büntették meg, hogy Ujságlevelét nem járatták. Azonkívül a' nép, ezzel meg nem elégedve, az Ujságíró képét az útszaközepén, még pedig éppen a' háza előtt, nyilván megégezte.

Az Orosz és Spanyol Követek és a' Frantzia Követségvivő Aug. 30 kán értekezéseket tartottak a' Külső Ministerrel. A' Belga Követnek az azelőtti napon öt órákig tartó Conferentziája volt ugyan azon Ministerrel.

Egy Kir. Végezés az új Parlamentet a' f. E. October 26 ikára egybe hívja. — Irlandiában már ekkorig hat Katholikus Követek vagynak elválasztva, u. m. O'Connell, O'Gormán, Callaghan, O'Connor, Lord Killeen, és Oferrault Urak. Ezekon kívül Krower, Lambert, és Wyse Urak Candidatióban vagynak.

Frantzia Ország.

Páris Sept. 4-kén. A' halva találtatott Condé Hertzegnek háló szobájában a' következő tzedulát lelték; mellyet kevéssel halála előtt írt. A' tzedula széllyel volt tépve, és darabjait gondosan öszve kellett elébb szedni és rakni, hogy olvasni lehessen: „St. Leu és a' hozzá tartozó jószágok légyen Királyotoké. Ki ne raboljátok és meg ne égesétek sem a' Kastélyt sem a' falut. Ne bántátok se barátaimat, sem embereimet. Titeket az én gondolkozásom felől elámítottak. Nekem nints mást mit tenni, mint meghalni, a' frantzia nép

és hazám boldogságának 's virágzásának kívánságával. Isten áldjon meg beneteket örökre. Printz Condé Jó'sef. — Utolírás. Vincennesben szerentsélen fíjam mellé kívánok eltemettetni.“ — Ezt a' tzedulát, midőn meglelék, a' St. Leui Biróhoz vitték.

Az Anglus Követ és Követségi Titoknok Sept. 2 dikán a' Királynál ebédtek. — Egy Kir. Rendelés Contre-Admiral Báro Roussin Urat a' Tengeri Ministerium Personalejának Igazgatójává kinevezi; egy másik, Tissot Urat Professori hivatalába, mellytől tavaly megfosztatott, vissza helyheti.

A' Párisi Könyv-nyomtató legények egymás között özvebeszélvén, az Újság-írókra, kik gőz-erőművekkel nyomtattatnak, Sept. 1 napján reájok mentek azt kívánván, hogy az erőműveket tegyék félre és leveleiket kézi Sajtókkal nyomtattassák, hogy annál több emberek kaphassanak munkát 's ételmet. A' Constitutionnel meg egyezett velek, és megígérte, hogy Sept. 3 ikától kezdve gőz-sajtóit félre teszi. A' Journal des Debats e' miatt a' zenebona miatt tegnap meg nem jelenhetett; a' Temps hasonlóképpen nem. Sőt ez utolsónál, kinél a' nyomtató legények egész nap pereltek és szinte erőszakhoz nyúltak, a' gőz-sajtók ellen, a' tsendesség nem állott elébb helyre, mint estve, midőn Generalis Lafayette maga megjelent egynehány Nemzetigárdistákkal a' nyomtató műhelynek védelmére. Nagyobb része a' Párisi Journaloknak kéntelennek látta magát a' zenebonáskodó legények kívánságának engedni; tsupán a' Temps, a' National, és a' Courier dorgálják ezt az erőszakoskodó kívánságot. A' National így szöll. „A' Könyv nyomtató legények érett viseletet mutattak a' már lépésekben; de azért nem dorgálásra méltók e'?

Az erőszak, nem erőszak e' haszinte udvarisággal köttetik is egybe? Halljuk, így szöllanak a' Nyomtató gazdákhöz: „Ti gazdagok vagytok, pénzetek van, nekünk kényerünk sints.“ De tarthatna e' valaki nyomtató műhelyt, ha pénze nem volna? Néki gazdagnak kell lenni, hogy a' műhely állításnak, a' hozzávalónak, a' házbérnek 's a' l. költségeire pénze legyen. Néki fizetni kell minden héten a' legényeket, azért a' munkáért, mellyből ő a' hasznot esztendő: mulva veszi, és még akkor is kérdés; ha veszi e'? Néki tehát gazdagnak kell lenni; de ha a' műhelyeknek bátorsága megháboríttatik, akkor a' gazdagok félre dugják tőkepénzeiket, bezárják műhelyeiket; és minél kevesebb a' nyitott műhely, annál kevesebb lesz a' munka. — Munkát kérni, kétségkívül tisztességes dolog, de a' ki azt erővel kívánja, gyanúba jó, hogy a' rendetlenségét és háborúságot inkább szereti mint a' dolgot.

A' Jul. 26, 27, 28, és 29-dik napján elestek özvegyeinek penzionálásáról és a' megsebesítetteknek megjutalmazásáról szöllő törvény, minekutánna a' két Kamarák által jóváhagyattatott, a' Királytól megerősítetett. —

A' Követek Házának Aug. 31-iki Ülésében, az 1816-ban számkivetésbe hajtott Frantziáknak visszahívattatásáról szöllő törvényjavallatnak megvizsgálására kinevezett Biztosságnak vélekedése meghallgattatott. Faure Ur, a' Biztosságnak nevében, ajánlja vala e' törvényjavallatnak elfogadását. — Ugyan ezen Ülésben Sant-duc és Flaujeac Köveleknek választása — mellyben olyan Választók is részt vettek, kiknek a' Választólaistromból ki kellett volna töröltetve lenni — megsemmisítetett.

Egy telegraphi tudósítás Toulonból Aug. 28-káról jelenti, hogy e' nevezett

napon Generalis Clauzel az Algeiras nevű Líniahajóval Algirba elvitorlázott. — Adonis Brigg Algirból, a' honnét Aug. 21 kén indult, 28-ikban megérkezett Toulonba, és azt a' hírt hozza, hogy a' betegek száma az Afrikai táborban kisebbedik. Az ő eljöttekor Algirban tudva volt, hogy Fő Vezérnek, Bourmont Ur helyébe, Generalis Clauzel vagyón kinevezve.

A' Courier jelenti, hogy Nismesben Aug. 30 és 31 napjain iszonyú rendetlenségek és veszekedések történtek. A' Vallásos Fanatismus újra felébredt, még sokkal véresebben mint 1815-ben. Nem a' politikai felekezetek, a' Royalisták és Liberalisok, hanem a' különböző Hitűek a' Katholikusok és Protestansok vérengeznek egymással a' városnak útszáin. Minthogy ez utolsók kisebb számmal vagynak, tehát segítségre a' Sevennei Protestans Parasztok felkeltek és megindultak, hogy — a' mint fenyegetődznek — Nismes városát felélessék és elpusztítsák. Ellenben a' Provencei parasztok a' Katholikusokat segítik. E' békételenségeknek letsillapítására Generalis Solignac sietséggel kiküldtetett. — Saar-Gemünd és Pont-a-Mousson városokban két lovas regimentek felzendülvén tisztjeiket (mint Royalistákat) elkergették. Metzben Aug. 28-án Szombaton a' Dragoños Regiment hasonlóan elzavarta tisztjeit; és másnap a' Vasárnapi parádera kiállott, mintha semmi sem történt volna. Ugyan azon este a' 6-dik Artilleria regiment, az Oberster házához marsírozván, a' regiment zászlóját és kaszszáját tőle elhozta. Az Oberster szobáiban mindent öszvetörtek; maga az Oberster szerentsére nem volt otthon. A' Courier midőn ezeket elbeszéli, felette sürgetőnek találja, hogy az Igazgatószerk gyors és hathatós eszközöket ragadjon

elő a' békételenség és háborgás lelkének megfojtására. Frantzia Ország valamit nem felig, hanem egészen akar, (az az, hogy minden Bourbonisták valamint a' polgári hivatalokból, úgy a' hadi tisztségekből is mozdittassanak el.)

A' Revolution (Ujságlevél) Sept. 3-dikáról, midőn le írná a' feljebb említett felzendülését a' Regimentnek Metzben, ezt teszi mellé: „A' nép, melly az Ultramontanismusról esméretes Beson Püspököt nem szenvedheti, használta e' katonai zendülést a' Seminariumnak megtámadására, mellynek nevendékei, a' mint tudva van, Jesuitai tudományokban oktattatnak. A' nélkül, hogy egyet is közzülök bántana, kiüzte a' nép őket a' Seminariumból, és azt egyszeriben Kaszárnyává változtatta, melly most a' Nemzeti Gárdáé és a' Pompiéréké.“ —

Burkus Ország.

Aachenben Aug. 30-kán, a' szomszéd Belga Országi háborúságoknak példájára, a' napibér lejjebb szállítása miatt felzendült Fábrikai dolgozók 's legények nagy zenebonát indítottak, a' mit hirtelen letsendesíteni annyival nehezebb vala, mivel a' városban katonaság nem volt. Cockerill Úrnak háza 's fábrikája egészen kipusztított; de midőn onnan a' fellázadt sokaság egyenesen a' tömlőt felé tartana, és a' rabokat kiakarná szabadítani, a' Polgárok gyorsan fegyvert ragadtak, többeket közzülök lelőttek és így osztán a' rend és tsendesség helyreállított. — Generalis Borstel Koblentzen, e' történetnek hírére, Aug. 31-kén éjjel a' 28-dik gyalog regimentet erőltetett marsban elküldé Aachenbe. — Elberfeld városában is történt egy kis rendetlenség Sept. 1 napján, de a' mellynek, midőn a' Bi-

ró és az egész polgárság felfegyverkeznek, tsak hamar vége fell.

S v é d Ö r s z á g.

Stokholm Aug. 27-kén. Ő Kir. Mgát a' Korona Hertzegnét a' napokban szinte szerentsétlen halál érte. A' Hertzegné az itteni Kastélyban egy litkos gráditson le akart menni az alsóbb emeletbe; de a' hol éppen reparatura lévén munkában, a' lépsőket elszedték. Ő Kir. Mga ezt nem tudván, ki lépett a' záratlan ajtón és — le esik az alsó emeletbe. Szerentsére itt egy fél szoba és így nem igen magas volt. A' Hertzegné, az ütődésen kívül tsak gyenge sérelmeket kapott.

M a g y a r Ö r s z á g.

Poson. Az elkezdődött Ország-Gyűlésének első Ülése Sept. 11-dikén tartott. Ebből azonnal kineveztetett egy' fényes Követség, mellynek számos tagjai Püspök Urak, Ország Zászlós Urai, Fő Rendű Méltóságok, Ns. Káptalanok, Vármegyék és Sz. Kir. Városok Küldöttjei voltak, hogy az Schloszhofba menven, a' Felséges Tsászárnak és Királynak hódoló alázatossággal és mély tisztelettel eleibe terjesztené az Országgyűlésre egybe gyűlt Státusoknak tántoríthatatlan hívségek és szeretett Fejedelmekhez való ragaszkodások kijelentése mellett, abbéli legalázatosabb kéréseket, hogy Ő Felsége hív Magyarjai között majdan megjelenni méltóztatnék. Ez a' Követség a' következő napon N. M. Gróf Gyula y Ignácz Úr, Horvát Országi Bán Ő Exeja vezérlése alatt Schloszhofba ment, hogy nagy Követségét, mellyel megtiszteltetett, teljesítse. Azon Beszédre, mellyet a' Követség Szószóllója N. M. P y r k e r János Patriarka, és Egri Ersek Ő

Exeja tartott, — melly a' Magyar Nemzet határtalan tiszteletének fiúi módon szeretett Királya 's Fejedelme eránt, egészen kiábrázoló képe volt; méltóztatott Ő Felsége szokott kegyességgel és kegyelemmel felelni, 's ez a' jelenvoltagekat többször megújított örvendező Eljen kiáltásokra ragadta; kijelentvén Ő Felsége, hogy Posonba menetelét a' következő napon Sept. 15-dikára meghatározta legyen. — Ezután a' Követség Ő Ts. K. Fő Hertzegségéhez a' Fels. Korona Hertzeghez méne, a' ki hasonlóképpen Schloszhofban vala, hogy Felséges személyét, mint megkoronázandó Királyát mély tisztelettel köszöntse. Ő Ts. K. Fő Hertzegsége feleletét több ízben felbeszakasztá a' Követség hangos öröm kiáltása, 's ugyan ez hangzott Eljen szóval annak végével. — A' Felséges Tsászár méltóztatott azon napon az egész Követséget Fejedelmi asztalához ebédre meghívni. Délután vissza tért a' kiküldött Követség Posonba, hogy az egybegyűlekezett Státusoknak végbe vitt Követségek foganatját előterjeszse és az Ő Felsége eljövételét Sept. 13-dikán hírül adja.

A' közelebb mult hónap 15-dikén meghalálozott hirtelen, szélütés következtében, Csanád Vármegyének Fő Ispánja Mélt. Báró Soborsini Forray András Úr, néhai Ts. K. Kamarás, életének 49-dik esztendejében, ki Fő Ispányi Hivatalába az előtt tsak kevéssel állítatott bé ritka fényes pompával. Királya 's Hazája javáért buzgó szeretete a' tudományok 's mesterségek gyarapítására tett fáradozásai és a' jótételre mindenkor kész szíve valának az elhunynak legszebb bélyegei. — Midőn ez előtt 15 esztendővel Hazánknak nagy részében az éhség uralkodott, ő Arad Vármegyé-

ben a' nyomorúsággal küzdő szegények felségelésére jöltévő Egyesületet allított fáradozásai 's példája által. — Özvegye; születet Gróf Brunsvik Julia Aszszony, leánya az ez előtt mintegy hat esztendővel megholt Ország Birájának, gyászolja Julia leányával 's Iván fiával az elvesztett nagyra termett férjfiúnak szomorú halálát, ki mint jó férj és jó atya e' részben is példaadója volt korának.

A' folyó hónap elején Ns. Pest Vármegye a' legszükségesebb élelembeli dolgok árát Budán és Pesten meghatározta. Váltó tzedulában e' szerént: Egy mázsa montliszt első nemű 's legjobb 15 f. 54 kr. 2 dik. nemű 14 for. 6 kr. Zemlyeliszt 11 for. 46 kr. Kenyérnek való liszt 4 for. 51 kr. Egy Pesti mérő darakása jobb féle 17 for. 53 kr. aljasabb 15 for. 54 kr. A' marhahusnak fontja 11 kr. a' fadgyúé 22 kr. 's a' t.

A' melly Göz-hajót Béts mellett a' mult esztendőben egy Anglus mívész útmutatása szerént kezdettek építeni, hogy az Béts és Pest között a' Dunán fel 's alá járván útasok és portékák vitelére fordítottassék, elkészülvén, Béts alól a' Prater nevű mulató erdő aljáról Sept. 4-dikén reggeli ötödfél órakor indult meg terhelve útasokkal 's a' t. 's ezen első útját szerentsésén elvégezte. Pestre ért más nap délutáni 3 órakor, minthogy Posonnál 's másutt is kikötött és mulatott. Az egész útját Bétstől Pestig 15 óra alatt végezte el. Onnan ismét vissza indult Béts felé Sept. 8 dikán.

Ez a' gözhajó melly Sept. 8-dikán indult meg Pestről tegnap előtt Béts-

hez egy mértföldnyire Ebersdorffhoz. öt nap alatt tette meg ezt az utat a' Dunán víz ellenébe, még pedig ezen idő alatt tsaknem folyvást ellene fújt a' kemény szél. Sept. 8 dikán Pestről Komáromig jött 12 óra és 55 minuta alatt. Sept. 9-dikén. Komáromtól Asványig 8 óra alatt; 10 dikben Asványtól Oroszvárig 12 óra 45 minuta alatt; 11 dikben Oroszvártól Posonyig 3 óra 10 minuta alatt; 12 ben, Posontól Ebersdorffig 11 óra 44 minuta alatt. Mindössze tehát Pestről Ebersdorffig 48 óra és 52 minuta alatt. — Lefelé 400 mázsa terhet vitt, felfelé hozott 2—300 mázsát. Ez a' Göz-hajó egyedül a' gözerómív erejénél fogva a' víz legebesebb folyásán is erőt vett, és ha meggondoljuk hogy Béts és Pest között a' vízen való út hosszát legalább is 40 mértföldre lehet tenni, 's azt is hozzá tudjuk, hogy a' hajónak mostani kormányossa még ezen az úton járatlan és tapasztalatlan; méltán reménylhetjük, hogy ezen gözhajó feltett tzeljában könnyen boldogúlhat.

A' pénz folyamát September' 13-dikán; közép árr:
A' Státus' 5p. Centes Obligátióji 95 5/10
Az 1820-béli sorsosok, ———
Az 1821-béli hasonlók, 123 2/5
Bétsvárosa 2 1/2 p. Centes Bankó Obligátióji, 57 for. keltek, mind Conv.
A' Bank-Aktziák keltek 1162 1/2 for. ton;
Conv. Pénzben.

Igazítás. A' közelebbi Újság elején, e' helyett Frantzia Lieutenant, tétessék Frantzia General-Lieutenant.

A' mai postával küldjük Zemplén Vármegye Mappáját tisztelt Olvasóinknak a' Kolosvári, M. Vásárhelyi és N. Enyedi tsomókban, a' szokott mód szerént petsét alatt.

Tudomá-

Tudományos Dolgok.

DISSERTATIO
INAUGURALIS CHEMICO-PHARMA-
COLOGICO MEDICA, SISTENS

praeparata quaedam aevo recentiori in usum medicum vocata simul cum dosi, et applicationis forma, quam Auctoritate et consensu Magnifici Domini Praesidis, et Directoris, Spectabilis Domini Decani, et C. C. D. D. Professorum in alma ac celeberrima R. S. U. Hungarica, pro summis in re Medica assequendis honoribus, et pro Doctoratus laurea rite obtinenda publicae eruditorum disquisitioni substernit Valentinus Batsó N. H. Debretzino Bihariensis, Chemiae Doctor, Chirurgiae, et Medicinae D-randus, Artium Oculisticae Obstetriciae, Odontologiae, Pharmaceuticae, et Veterinariae Magister, in eadem A. et C. R. S. U. Hungarica C. C. D. D. Professorum Chemiae, nec non Botanicæ H. T. Assistens. I. T. Med. in R. S. U. Hrica Membrum Collegiatum. Theses calci operis adjectae, cum libera objiciendi facultate defenduntur in palatio Universitatis majori, una e diebus jubilaribus ejusdem R. S. Universitatis. Pestini, Typis Josephi Feimel, Typographiae Strigoniensis et unius e Pestanis proprietarii.

Ezen Orvosi Értekezés 68 lapon hasábolkra osztva Deákúí és Magyarúl készült és hogy köz-hasznúbb legyen, a' mint értjük a' 2-dik Kötete is már sajtó alatt van és a' jövő Novemberben elkészülvén találatni fog Wigand Otto Könyv-áronál Pesten 24 kr-ért p. p.

DISSERTATIO
INAUGURALIS ZOOLOGICO-PHYSIO-
LOGICO-MEDICA, SISTENS
ENTOZOA HOMINIS.

az az:

Értekezés az

EMBER' BELFÉRGEIRŐL,

mellyet a' Magyar Kir. Egyetemben a' T. Orvos Kar' engedelmével és jóváhagyásával, midőn az Orvos-Doctori Köszorút megnyerné: Közrebotsájt, Pólya Jó'sef, Bars-Nagy Szetsei fi. Pesten Füs-küli Landerer Lajos betűivel.

Az egész Értekezés Magyar Nyelven van; a' min méltán örvendhetünk. — Mind a' két itt jelentett Orvosi Értekezés nyilván való bizonyága annak, mennyire alkalmas a' Magyar nyelv még a' legnehezebbeknek látszó tudományos mesterszóknek kitételekre is, minéműek az öszverakott chemiai terminusok. Szokni kell hozzájok az igaz, — valamint az idegen eredetű mesterszókhoz.

Mahlerische und merkwürdige Köpfe von Menschen und Thieren. Ausgeführte Zeichnungen, interessante Umrisse, Porträte, Caricaturen etc.; als Beyträge zur Physiognomik. Gesam-melt, herausgegeben und mit Text begleitet von Anton Gräffer. Wien, zu haben bey Artaria et Compagnie.

Nevezetes emberek és állatok fejinek rajzolatai's a' t. az ábrázat vizsgálás mesterségének gyarapítására. Öszveszdedte és kiadta Gräffer Antal. Találatik Bétsben Artaria és Társajnál. Pesten Lichtl Károly, és Posenban Wigand Károly Könyves boltjában, a' hol a' Subscriptio ezen munkára elfogadatik.

Ha igaz, a' mint Lavater állítja, hogy az ábrázat külső formája's annak vonásai, a' lélek tulajdonságainak gyakran tüköre; akkor ezen munkában a' vizsgáldni szerető ész elég tárgyat ta-

lálhat. — Hogy pedig a' rajzolatok, melyek ebben előfordúlnak, annál érdekesebbek legyenek és a' physiognomikának állításaira nézve annál inkább bizonyosságul szolgálhassanak, csak olyan emberek képei választattak ki, a' kikről historiai igazságokat eredetikutőkől lehetett meríteni; a' kik magokat vagy nagy elméjük munkái, vagy személyes nagy tetteik által a' világ előtt különösen kimutatták; vagy pedig különöségeik által lettek híresek.

Ez a' Munka 12 Füzetben jelenik meg, egy egy füzetben négy tábla van; 's minden 5-dik füzetben található az addig előadott rajzolatok magyarázatját. Bévégződven a' munka az utolsó

kötetben leszen a' Fő-tzím, a' bővebb leírás és a' foglalat.

A' mitl Béts a' kömetszés mesterségében tökéletest, szépet mutathat, azt ezen munkában a' Kömetsző Intézet igyekezett teljesíteni.

A' Subscribens Urak számára az első legjobb nyomások fognak kiosztatni. Egy füzet ára 2 for. p. p. Khinai papírosra 4 for.

A' 3-dik füzet megjelenéséig lehet subscribálni; azután az ára feljebb megy. A' már kiadatott 's megszerezhető két füzet tábláin láthatni nevezetesen: Walter Scott, Lord Byron, Jork Hertzeg, Malibran Garzia híres énekes, képeit, 's a' t.

J e l e n t é s e k.

I. Alábbírt Bétsi Priv. Fortepiano készítő jelenti, hogy nála kész és igen jó készületű Fortepianoók illendő áron találhatók 's készítésre rendeltethetnek is, ki a' maga munkájának tartóssága mellett mindenkor kezes. Mint Magyar hazafi ajánlja magát teljes tisztelettel a' Titt. Magyar Méltóságok és Hazafiak pártfogó kegyességeibe. Lakása vagyon a' Leopold városban Nro 177. a' Sz. Leopold templom mellet (Grosze Pfarrgasse.)

Komáry István,
Priv. Forte-Piano Mester.

II. Teljes tisztelettel jelenti minden Mgs Tektes Magyar Uraságoknak az alólírt, hogy nála minden féle Magyar és Német Köntösök készíttetnek, kívánság szerint és illendő áron. Erre nézve rendelést lehet tenni a' belső Városban, a' Brandstatten Nro 588. a' Ts. K. Lottéri boltban, a' hól külömbféle készületű Köntösöknek a' szabott árát is meg lehet látni a' leírás szerint. — Egyébaránt szállása vagyon a' Máriahilfen a' fő útzán az arany rózsánál Nro 172 az ajtó száma Nro 29.

Bányai Demeter.

Bétsi Szabómester

'ez előtt az Anglus Kir. Huszár Regimentnek Szabója.

III. Kardos András Bétsi Magyar Gombkötő igen illendő áron készít mindenféle sinórokat, sujtásokat, rojtokat, és bojtokat aranyból, ezüstből, teveszürből 's a' t. mind katonai, mind polgári köntösökre. Ajánlja alázatosan kész szolgálatját a' Mélt. és Titts Magyar Uri Rendnek. — Boltja van a' belső városban a' Brandstatten Nro 588 a' Ts. K. Lotteria Boltban. Lakása a' Mariahilfen Nro 19 a' fő útzán.

Szerkesztető és Kiadó Márton J ó's e f, Professor. (Untere Bäcker-Strasse Nro 742.)

Nyomtató: Nemes Haykul Antal. (Oberé Bäcker-Strasse Nro 755.)